

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 16.10.2002
KOM(2002) 551 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO

Rakenneindikaattorit

KOMISSIION TIEDONANTO

Rakenneindikaattorit

TIIVISTELMÄ

Tiedonannossa esitetään komission ehdotus vuoden 2003 kevättraportissa käytettäväksi indikaattoriluetteloksi.

Tässä tiedonannossa esitetään komission ehdotus indikaattoriluetteloksi, jonka päätarkoituksena on taustoittaa vuoden 2003 kevättraportin pääaiheita. Tiedonannossa kuvataan myös komission yksiköiden edistymistä viimeksi kuluneen vuoden aikana uusien indikaattoreiden kehittämisessä, viimevuotisen rakenneindikaattoriluettelon laadun parantamisessa ja ehdokasmaiden integroimisessa rakenneindikaattoriprosessiin.

Luetteloa on uusittu mahdollisimman vähäisin ja joustavin muutoksin.

Tämä on kolmas vuosi, jona komissio on valinnut tietyt rakenneindikaattorit. Luetteloa on muutettu vain vähän, jotta luettelo säilyisi mahdollisimman **muuttumattomana**. Tämä on tärkeää tavoitteiden saavuttamisessa tapahtuneen edistymisen vuosittaisen arvioinnin kannalta. Se mahdollistaa myös indikaattoreiden luotettavuuden ja laadun jatkuvan parantamisen. Luettelossa on kuitenkin pyritty myös **joustavuuteen**, ja siihen on otettu mukaan uusia poliittisia painopistealueita ilmentäviä indikaattoreita tai muuten entistä parempia indikaattoreita.

Luettelo on edelleen lyhyt ja edustaa tasapainoisesti eri alueita.

Indikaattoriluettelo on myös pidetty **lyhyenä** eikä viimevuotisessa kevättraportissa käytettyjen 42 indikaattorin määrää ole lisätty. Lyhyen luettelon etuna on, että sen avulla indikaattoreiden ilmaisemat poliittiset viestit voidaan kohdentaa paremmin. Eri alojen välinen **tasapaino** on säilytetty ottamalla luetteloon kultakin alalta seitsemän indikaattoria.

Tärkein muutos on ehdokasmaiden ottaminen mukaan prosessiin.

Kaikki 13 ehdokasmaata sisällytetään Göteborgin Eurooppa-neuvoston pyynnöstä tänä vuonna rakenneindikaattoreihin, jotta niitä voidaan arvioida komission kevättraportissa. Tiedonannossa esitetään arvio ehdokasmaita koskevien tietojen saatavuudesta seuraavan kevättraportin antamisen aikaan.

Indikaattoreiden kehittämisessä ja parantamisessa on edistytty hyvin.

Komission yksiköt ovat edistyneet hyvin uusien indikaattoreiden kehittämisessä ja olemassa olevien indikaattoreiden laadun parantamisessa. Edistystä on tapahtunut muun muassa seuraavia aloja koskevien indikaattoreiden kehittämisessä: yhdistelmäindikaattorit, potentiaalinen tuotanto, efektiivinen marginaaliveroaste (ja keskimääräinen efektiivinen veroaste), lasten päivähoidon järjestelyt, sähköinen kaupankäynti, sähköiset viranomaispalvelut, yritysdemografia, yritysten rekisteröinti, rahoitusmarkkinoiden yhdentymisen sekä lajiteltujen ja vaarallisten jätteiden kierrätysaste. Tämän työn pohjalta luettelo on lisätty kaksi uutta indikaattoria.

Komission yksiköt jatkavat ensi vuonna useiden alojen indikaattoreiden kehittämistä. Komission yksiköissä on kehitetty kaksi osaamistaloutta kuvaavaa yhdistelmäindikaattoria, joita käytetään aihetta käsittelevissä poliittisissa keskusteluissa ja tiedonannoissa. Komissio pohtii myös jatkossa tapoja käyttää yhdistelmäindikaattoreita rakenneindikaattoreiden osana.

RAKENNEINDIKAATTORIT

I TAUSTAA

1. Lissabonissa pidetyn Eurooppa-neuvoston päätelmissä (36 kohta) komissiota kehoitettiin ottamaan käyttöön yhteisesti sovittuja rakenteellisia indikaattoreita, joiden perusteella komissio laatii vuotuisen kevätraportin kevään Eurooppa-neuvostolle. Rakenneindikaattoreiden tarkoituksena on mahdollistaa Lissabonin Eurooppa-neuvostossa sovittujen, Göteborgissa laajennettujen ja Tukholmassa ja Barcelonassa täsmennettyjen tavoitteiden edistymisen objektiivinen arviointi.
2. Komissio on laatinut kahtena viime vuonna luettelon rakenneindikaattoreista ja päässyt siitä sopimukseen neuvoston kanssa. Indikaattorit kattavat kuusi alaa: yleinen talouden tilanne, työllisyys, innovaatio- ja tutkimustoiminta, talousuudistus, sosiaalinen yhteenkuuluvuus ja ympäristö. Indikaattorit ovat osoittautuneet hyödyllisiksi kevätraportin kannalta, sillä niillä voidaan osoittaa ne osa-alueet, joilla tarvitaan vielä lisätoimia, ja mitata Lissabonissa sovittujen tavoitteiden saavuttamisessa tapahtunutta edistymistä.
3. Tässä tiedonannossa esitetään komission suositus vuoden 2003 kevätraportissa keskeisessä asemassa olevien rakenneindikaattoreiden luetteloksi. Neuvoston kanssa sovittava lopullinen rakenneindikaattoriluettelo vahvistetaan Kööpenhaminassa joulukuussa 2002 kokoontuvassa Eurooppa-neuvostossa.

II TÄMÄNHETKINEN TILANNE

4. Rakenneindikaattoreihin liittyvää työtä on komission yksiköissä tehty viime vuonna annetusta tiedonannosta lähtien seuraavilla neljällä alalla:
 - (i) Vuoden 2002 kevätraportissa käytettyyn luetteloon sisältyneiden indikaattoreiden laatua on parannettu.
 - (ii) Ehdokasmaat on sisällytetty rakenneindikaattoreihin Göteborgin Eurooppa-neuvoston pyynnön mukaisesti.
 - (iii) Sovittua kehitettävien indikaattoreiden luetteloa varten on laadittu täsmällisiä määritelmiä ja tietoja.
 - (iv) On arvioitu, tulisiko indikaattoriluetteloa muuttaa siten, että siinä otetaan huomioon kehitettäviä indikaattoreita koskevan työn edistyminen ja viimeisimmissä Eurooppa-neuvostoissa päätetyt poliittiset painopistealueet.
5. Eurostat on tehnyt yhteistyötä komission muiden yksiköiden ja jäsenvaltioiden kansallisten tilastokeskusten kanssa luetteloon sisältyvien indikaattoreiden laadun parantamiseksi. Viime vuonna Eurostat paransi nykyisten rakenneindikaattoreiden kattavuutta, aikasarjoja ja tietojen laatua. Erityisesti on edistytty virallisten tietojen saamisessa sellaisia rakenneindikaattoreita varten, jotka laadittiin aiemmin epävirallisten tietolähteiden perusteella. Eurostat on jatkanut myös yleisön käyttöön

tarkoitettua Internet-sivustonsa¹ kehittämistä. Sivusto sisältää nyt yksityiskohtaisia tietoja menetelmistä ja tietoja kaikista rakenneindikaattoreista. Parantamalla indikaattoreiden laatua voidaan parantaa kevättraportissa esitettävien poliittisten päätelmien painoarvoa.

6. Tässä tiedonannossa esitetään komission viime vuoden aikana tekemän rakenneindikaattoreita koskevan työn tärkeimmät tulokset. Osassa III esitellään uutta indikaattoriluetteloa koskevat tärkeimmät periaatteet. Osassa IV esitellään uudet rakenneindikaattorit ja selitetään, miksi tämän vuotuisen luetteloon on lisätty uusia indikaattoreita ja miksi joitakin indikaattoreita on jouduttu poistamaan. Osassa V selostetaan, kuinka ehdokasmaat sisällytetään rakenneindikaattoreihin tämän vuoden aikana. Osassa VI kuvaillaan komission yksiköiden viime vuodesta lähtien saavuttamaa edistystä uusien indikaattoreiden kehittämisessä. Tiedonannon liitteessä 1 on aiheesta lisätietoja ja uusi indikaattoriluettelo.

III UUTTA INDIKAATTORILUETTELOA KOSKEVAT PERIAATTEET

7. Komissio valitsee nyt kolmantena vuonna peräkkäin rakenneindikaattoreita, joiden päätarkoituksena on taustoittaa vuoden 2003 kevättraportin pääaiheita. Indikaattoriluettelo on säilynyt pääosin **muuttumattomana**, jotta ajan mittaan tapahtuvaa edistystä voidaan mitata neuvoston kehotuksen mukaisesti. Muuttumattomuus on perusteltua myös siksi, että useimmat rakenneongelmat ovat yleensä varsin pitkäkestoisia. Se mahdollistaa myös indikaattoreiden luotettavuuden ja laadun jatkuvan parantamisen. Jos indikaattoreita vaihdettaisiin vuosittain, se vaikeuttaisi indikaattoreiden parantamista sekä Eurostatin että kansallisten tilastokeskusten kannalta.
8. Indikaattoriluettelolle on ominaista myös **joustavuus**, koska on todettu uusia painopistealueita ja saataville on tullut parempia indikaattoreita. Joustavuuden vastapainona on kuitenkin ollut tarve säilyttää tietty muuttumattomuus, jotta Lissabonin ja myöhempien Eurooppa-neuvostojen vahvistamissa tavoitteissa saavutettua edistystä voidaan arvioida johdonmukaisesti ja perustellusti vuosittaisissa kevättraporteissa.
9. Indikaattoriluettelo on pidettävä **lyhyenä**, jotta poliittiset viestit säilyvät selkeinä, yksinkertaisina ja oikein kohdistettuina, mutta myös **tasapainoisena**, jotta siitä näkyy, että Lissabonin ja Göteborgin Eurooppa-neuvostot pitivät (1) työllisyyttä, (2) innovaatio- ja tutkimustoimintaa, (3) talousuudistuksia, (4) sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja (5) ympäristöä yhtä tärkeinä. Lisäksi luettelossa on joitakin yleisiä talousindikaattoreita, joilla havainnollistetaan rakenneuudistusten taustalla olevaa taloudellista toimintaympäristöä. Tässä tiedonannossa esitellään 42 indikaattoria, joten niiden määrä on pysynyt muuttumattomana kevättraporttiin 2002 verrattuna. Kutakin alaa kuvataan seitsemällä indikaattorilla, jotta kaikkia aloja voidaan kuvata yhtä kattavasti.
10. Mahdolliset uudet indikaattorit olisi valittava komission yksiköiden viimevuotisen tiedonannon jälkeen kehittämien indikaattoreiden joukosta, tai niitä olisi voitava perustella Eurooppa-neuvoston sopimien uusien päätavoitteiden mukaisesti. Lisäksi uudet indikaattorit olisi saatava eri toimialoilla käynnissä olevista indikaattori- ja

¹ www.europa.eu.int/comm/eurostat/structuralindicators

esikuva-analyysiprosesseista, sillä näin voidaan olla varmoja siitä, että indikaattorit on jo testattu. On tärkeää, että kaikki nämä toimialakohtaiset prosessit ovat johdonmukaisia kattavien rakenneindikaattoreiden kanssa.

11. Mahdollisten uusien indikaattoreiden on myös täytettävä indikaattoreiden alkuperäisessä valinnassa käytetyt kriteerit. Indikaattoreiden olisi oltava myös (1) helposti luettavia ja ymmärrettäviä, (2) poliittisesti tarkoituksenmukaisia, (3) keskenään johdonmukaisia, (4) saatavana ajoissa, (5) vertailukelpoisia eri jäsenvaltioiden kesken sekä mahdollisimman usein myös muiden maiden kanssa, (6) peräisin luotettavista lähteistä ja (7) niiden ei pitäisi aiheuttaa kohtuutonta vaivaa jäsenvaltioille eikä vastaajille.
12. Rakenneindikaattoreihin tänä vuonna tehtävä suurin muutos on, että ne laajennetaan kattamaan kaikki 13 **ehdokasmaata** Göteborgin Eurooppa-neuvoston esittämän pyynnön mukaisesti. Ehdokasmaat voivat näin tulla asteittain mukaan kevätraportin 2003 myötä alkavaan Lissabonin strategiaan. Eurostat on tehnyt yhteistyötä ehdokasmaiden tilastokeskusten kanssa parantaakseen rakenneindikaattoreiden saatavuutta ja laatua näissä maissa. Aihetta käsitellään yksityiskohtaisemmin osassa V.

IV UUSI INDIKAATTORILUETTELO

13. Uusi indikaattoriluettelo on laadittu yllä olevien periaatteiden mukaisesti. Yhteensä 42 indikaattorin luetteloon on lisätty kolme indikaattoria ja kolme indikaattoria on jätetty pois.
14. Luetteloon on otettu uusia indikaattoreita, kun tietojen kehittämisessä on edistytty riittävästi, esimerkiksi "keskimääräinen työmarkkinoilta poistumisikä", "yritysten rekisteröinti" ja "rahoitusmarkkinoiden yhdyntyminen". Luettelon laadinnassa on otettu huomioon myös uudet poliittiset painopistealueet. Esimerkiksi "T&K-menot" eritellään nyt "toimialan rahoittaman T&K-toiminnan" mukaan eikä "yritysten T&K-menojen" mukaan Barcelonan Eurooppa-neuvoston asettaman tavoitteen mukaisesti. Myös "keskimääräinen työmarkkinoilta poistumisikä" -indikaattori on sisällytetty luetteloon Barcelonan Eurooppa-neuvoston pyynnöstä. Kaikkien uusien indikaattoreiden täytyy täyttää osassa III esitetyt laatukriteerit.
15. Viimevuotisesta luettelosta on jouduttu jättämään pois joitakin indikaattoreita, koska luetteloon lisättiin uusia indikaattoreita. Indikaattoreiden valinta on yhä vaikeampi tehtävä, sillä saatavilla on yhä enemmän ja parempia indikaattoreita. Luetteloon otettiin uusia indikaattoreita, jos niiden poliittinen merkitys oli suurempi kuin luettelosta poistetun indikaattorin, jos uusia indikaattoreita koskevien tietojen laatu oli parempi tai jos aiemmat indikaattorit olivat osittain päällekkäisiä jonkin toisen indikaattorin kanssa.
16. **Sukupuolen mukainen erittely** on rakenneindikaattoreihin sovellettava yleisperiaate. Sukupuolen mukaisen erittelyn käyttöä onkin laajennettu tänä vuonna tapauksissa, joissa on käytettävissä laadukkaita tietoja ja joissa sukupuoleen perustuvan erittelyn käyttö on tarkoituksenmukaista. Sukupuolen mukaan eriteltyjä tietoja on todennäköisesti saatavilla kevätraporttiin 2003 mennessä seuraavista aiheista: "keskimääräinen työmarkkinoilta poistumisikä", "elinikäinen oppiminen", "työtapaturmat" (vakavat, muttei kuolemaan johtaneet tapaturmat), "köyhyysriski",

"pitkäkestoisen köyhyyden riski", "alueellisten työllisyysasteiden väliset erot", "pitkäaikaistyöttömyys", "luonnontieteellisten ja teknisten alojen tutkinnot" ja "pelkän oppivelvollisuuskoulun suorittaneet".

Yleiset talousindikaattorit

17. Yleiset talousindikaattorit kuvaavat sitä yleistä talouden tilaa, jossa rakenneuudistuksia toteutetaan. Sitä kuvaavia indikaattoreita ei ole muutettu. Potentiaalisen tuotannon kasvun mittaamiseksi on kehitetty uusi indikaattori, sillä se on rakenneuudistuksen lopullinen tavoite. Potentiaalisen tuotannon kasvu päätettiin kuitenkin jättää pois tämän vuoden luettelosta kyseisen indikaattorin käytössä mahdollisesti ilmenevien kysymysten ratkaisemiseksi.

Työllisyys

18. Työllisyysindikaattorit vastaavat useita Lissabonin Eurooppa-neuvoston asettamia keskeisiä tavoitteita, muun muassa työllisyyden vahvistamista EU:ssa, sukupuolten yhtäläisiä mahdollisuuksia työelämässä ja aktiivisen työllisyyspolitiikan tärkeyttä, kuten panostusta elinikäiseen oppimiseen. On tärkeää huomata, että Barcelonan Eurooppa-neuvosto täsmensi Lissabonissa sovittuja työllisyyteen ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen liittyviä tavoitteita.
19. Indikaattori, joka koskee **keskimääräistä työmarkkinoilta poistumisikää**, on sisällytetty rakenneindikaattoreiden luetteloon, jotta voitaisiin seurata Barcelonan Eurooppa-neuvoston asettamaa tavoitetta nostaa vuoteen 2010 mennessä asteittain noin viidellä vuodella keskimääräistä ikää, jossa henkilöt poistuvat työmarkkinoilta Euroopan unionissa. Tämä indikaattori korvaa "**ikääntyvien työntekijöiden työllisyysaste**" -indikaattorin, joka sisältyy vastedes työllisyysasteindikaattoriin.

Innovaatio- ja tutkimustoiminta

20. Innovaatio- ja tutkimustoimintaa kuvaavilla indikaattoreilla mitataan Lissabonin Eurooppa-neuvoston päätelmissä painotettua siirtymistä osaamistalouteen tehostamalla T&K-, koulutus- ja tietoyhteiskuntapolitiikkaa. Tähän alaan liittyviin indikaattoreihin ei ehdoteta muutoksia. **T&K-menoja** kuvaava indikaattori eritellään kuitenkin nyt rahoituslähteen eikä T&K-menot suorittaneen alan mukaan. Tämä muutos heijastaa Barcelonan Eurooppa-neuvostossa sovittua tavoitetta, jonka mukaan unionin T&K-kokonaismenoja olisi nostettava vuoteen 2010 mennessä noin 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja T&K-toimintaa olisi tehostettava. Näistä investoinneista 2/3 pitäisi tulla yksityiseltä sektorilta. Tätä alaa varten kehitettyjä yhdistelmäindikaattoreita käytetään alkuvaiheessa alakohtaiseen politiikkaan liittyvissä prosesseissa.

Taloussuudistus

21. Taloussuudistusta kuvaavilla indikaattoreilla mitataan Lissabonin Eurooppa-neuvoston painottamaa hyödyke- ja pääomamarkkinoiden uudistamista. Niillä tarkastellaan markkinoiden yhdentymistä, yhteysverkkoja tarvitsevien toimialojen vapauttamisen edistymistä ja mahdollisia julkisten toimien aiheuttamia vääristymiä hyödykemarkkinoiden toiminnassa.
22. Rakenneindikaattoreiden luetteloon on sisällytetty **korkojen lähentymistä** koskeva indikaattori, joka korvaa "**arvopaperimarkkinoilta koottu pääoma**" -indikaattorin. Tämän uuden indikaattorin avulla voidaan mitata paremmin rahoitusmarkkinoiden

yhdentymisen etenemistä. Korkojen lähentyminen on arvopaperimarkkinoilta koottuun pääomaan verrattuna laaja-alaisempi indikaattori, sillä se kattaa monia eri rahoitusmarkkinoita eivätkä yksityistämishjelmat tai arvopaperimarkkinoiden suhdannevaihtelut väärin siitä. Lisäksi tiedot ovat saatavilla lyhyemmällä viipeellä ja korkojen lähentyminen on vakiintunut ja helposti tulkittava indikaattori.

23. **Yritysten rekisteröintiä** koskeva indikaattori on lisätty rakenneindikaattoriluetteloon Lissabonin Eurooppa-neuvoston pyynnöstä. Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota seuraamaan yrityksen perustamiseen liittyvien määräaikoja ja kustannuksia. Uuden yrityksen rekisteröintimenettelyjen kokonaismäärä ja keskimääräinen kesto ovat indikaattoreita, joilla voidaan kuvata talousuudistuksen edistymistä. Tämä indikaattori korvaa **"investoinnit"**-indikaattorin, jolla ei päästä yhtä täsmällisiin tuloksiin talousuudistuksen edistymisen mittaamisessa.

Sosiaalinen yhteenkuuluvuus

24. Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden indikaattoreilla mitataan köyhyysriskiä ja pitkäkestoisen köyhyyden riskiä ja tulonjakoa sekä niihin liittyvää sosiaalisen syrjäytymisen riskiä, koska Lissabonin Eurooppa-neuvostossa korostettiin sosiaalisen yhteenkuuluvuuden merkitystä. Laekenin Eurooppa-neuvosto tuki avoimen koordinoitimenetelmän soveltamista sosiaalisen yhteenkuuluvuuden alalla. Luetteloon on lisätty seitsemän Laekenissa sovitusta kymmenestä ensisijaisesta indikaattorista. Muita, esimerkiksi **"elinajanodote syntymästä"** -indikaattoria käytetään toimialakohtaisissa prosesseissa.
25. Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden osalta on tehty joitakin muutoksia **tulonjaon epätasaisuuden, köyhyysriskin, pitkäaikaisen köyhyyden riskin ja työttömissä kotitalouksissa asuvan väestön** määritelmiin. **Alueellisen yhteenkuuluvuuden** määritelmää on muutettu siten, että siinä viitataan alueellisten työttömyysasteiden vaihtelun sijaan alueellisten työllisyysasteiden vaihteluun ja nimi on muutettu muotoon **"alueellisten työllisyysasteiden väliset erot"**.

Ympäristö

26. Ympäristöindikaattoreissa on otettu huomioon kestäväan kehitykseen liittyvät aiheet, jotka Göteborgin Eurooppa-neuvosto sisällytti Lissabonin prosessiin. Indikaattorit kattavat neljä Göteborgin Eurooppa-neuvostossa yksilöityä pääaihetta, jotka ovat ilmastonmuutos, kestävä liikenne, kansanterveyteen kohdistuvat uhat ja luonnonvarojen hallinta.
27. Ympäristöindikaattoreihin ei ehdoteta muutoksia tänä vuonna. **Kasvihuonekaasupäästöjä** koskevaa indikaattoria on kuitenkin muutettu sisällyttämällä siihen Kioton pöytäkirjassa ja EU:n rasiiteiden jakamista koskevassa sopimuksessa määritetyt poliittiset tavoitteet. Joidenkin jäsenvaltioiden on näiden tavoitteiden mukaisesti vähennettävä päästöjään, kun taas toiset voivat lisätä päästöjään 1990-luvun päästötasoihin verrattuna. Nykyisten päästöjen ja kunkin jäsenvaltion tavoitearvojen välisen erotuksen vertaaminen on tehokas tapa arvioida ilmaston muutokseen sovelletun politiikan vaikutuksia.

V EHDOKASMAIDEN SISÄLLYTTÄMINEN RAKENNEINDIKAATTOREIHIN

28. Göteborgin Eurooppa-neuvoston pyynnöstä 13 ehdokasmaata (Bulgaria, Kypros, Tšekin tasavalta, Viro, Unkari, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovenia, Slovakia ja Turkki) otetaan asteittain mukaan rakenneindikaattori-prosessiin tästä vuodesta lähtien. Etusijalle asetetaan rakenneindikaattoreiden alaryhmän laaja kattavuus, joka mahdollistaa ehdokasmaiden sekä jäsenvaltioiden ja ehdokasmaiden asianmukaisen vertailun. Uusia rakenneindikaattoreita koskevissa ehdotuksissa olisi otettava huomioon tarve saada tietoja ehdokasmaista.
29. Eurostat on tehnyt yhteistyötä ehdokasmaiden tilastokeskusten kanssa parantaakseen rakenneindikaattoreiden saatavuutta ja laatua näissä maissa. Tässä työssä on edistytty huomattavasti. Eurostat on työskennellyt kevätraportin laadinnalle asetettujen määräaikojen mukaan. Tällä hetkellä rakenneindikaattoreissa käytettävien ehdokasmaita koskevien tietojen keruu ja laadullinen arviointi on vielä pääosin kesken. Ehdokasmaita koskevia tietoja ei tästä syystä ole sisällytetty tämän tiedonannon tilastoliitteisiin.
30. Ehdokasmaita koskevien tietojen odotettavissa olevaa saatavuutta kuvataan taulukossa 1. Tässä vaiheessa on vaikea antaa tarkkoja tietoja siitä, mitä maita ja vuosia koskevia tietoja kevätraportissa 2003 voidaan käyttää. Eurostat ja ehdokasmaiden kansalliset tilastokeskukset pyrkivät varmistamaan mahdollisimman hyvän kattavuuden ja samalla ottamaan huomioon, että tietojen on oltava laadukkaita ja että kyseisen maan tilastointijärjestelmiä ollaan kehittämässä. Ehdokasmaiden ottaminen mukaan rakenneindikaattoreiden kehittämiseen ei saa kuormittaa kohtuuttomasti näitä maita.

Taulukko 1: Kevätraportissa 2003 käytettävien ehdokasmaita koskevien tietojen todennäköinen kattavuus			
Indikaattori	Kattavuus	Indikaattori	Kattavuus
Yleiset talousindikaattorit		III Talousuudistus	
a. BKT asukasta kahden ja BKT:n määrän kasvu	Kyllä	1. Suhteelliset hintatasot	Kyllä
b. Työvoiman tuottavuus (henkilöä kohden)	Kyllä	2. Hinnat yhteysverkkoja tarvitsevilla toimialoilla	Ei
c. Työllisyyden kasvu	Kyllä	3. Yhteysverkkoja tarvitsevien toimialojen (sähköala) markkinarakenne	*
d. Inflaatio	Kyllä	4. Julkiset hankinnat	Ei
e. Yksikkötyökustannusten nousu	Kyllä	5. Ala- ja tapauskohtaiset valtiontuet	*
f. Julkisyhteisöjen rahoitusasema	Kyllä	6. Korkojen lähentyminen	Kyllä
g. Julkinen velka	Kyllä	7. Yritysten rekisteröinti	Ei
I Työllisyys		IV Sosiaalinen yhteenkuuluvuus	
1. Työllisyysaste	Kyllä	1. Tulonjaon epätasaisuus	Kyllä
2. Keskimääräinen työmarkkinoilta poistumisikä	Kyllä	2. Köyhyysriski	Kyllä
3. Naisten ja miesten palkkaero	Ei	3. Pitkäaikaisen köyhyyden riski	Ei
4. Pienipalkkaisten veroaste	Kyllä	4. Alueellisten työllisyysasteiden väliset erot	Kyllä
5. Elinikäinen oppiminen	Kyllä	5. Pelkän oppivelvollisuuskoulun suorittaneet	Kyllä
6. Työtapaturmat	Kyllä	6. Pitkäaikaistyöttömyys	Kyllä
7. Työttömyysaste	Kyllä	7. Työttömissä kotitalouksissa asuva väestö	Kyllä
II Innovaatio- ja tutkimustoiminta		V Ympäristö	
1. Henkilöstömenot	Kyllä	1. Kasvihuonekaasupäästöt ja tavoitteet (vain hiilidioksidi)	Kyllä
2. T&K-menot	Kyllä	2. Talouden energiavaltaisuus	Kyllä
3. Internet-yhteyksien yleisyys (vain kotitaloudet)	Kyllä	3. Liikenteen määrä (vain rahti)	Kyllä
4. Luonnontieteellisten ja teknisten alojen tutkimukset	Kyllä	4. Liikennemuotojen välinen muutos (vain rahti)	Kyllä
5. Patentit (vain Euroopan patenttivirasto)	Kyllä	5. Kaupunki-ilman laatu	Ei
6. Pääomasijoittaminen	Ei	6. Kunnallinen jätehuolto	Kyllä
7. Tieto- ja viestintätekniikkamenot	Kyllä	7. Uusiutuvien energialähteiden osuus	Kyllä

**Taulu-
kon
tekstit:**

Kyllä = Tiedot saatavilla kaikista tai useimmista ehdokasmaista.

Ei = Tietoja ei ole saatavilla yhdestäkään ehdokasmaasta tai niitä on saatavilla vain muutamasta ehdokasmaasta.

* = Asian käsittely on kesken. Asiasta tehdään päätös syksyn aikana tietojen kattavuuden ja laadun perusteella.

31. Taulukon mukaan suurin osa ehdokasmaista toimittanee joitakin tietoja useimmista indikaattoreista riittävän ajoissa, jotta tietoja voidaan käyttää kevätraportissa 2003. Tietoja on heikoimmin saatavilla talousuudistuksesta. Joitakin saatavilla olevia tietoja on tulkittava varovaisesti, sillä ne on kerätty äskettäin ja lisäksi on otettava huomioon joitakin ehdokasmaihin liittyviä erityispiirteitä. Joidenkin ehdokasmaat laajemmin kattavien rakenneindikaattoreiden arviointiprosessi on todennäköisesti pitkälinen, mutta kuuluu painopistealueisiin.
32. On lisäksi huomattava, että **ETA-/EFTA-maat** (Islanti, Liechtenstein ja Norja) sisällytetään vuoden 2003 kevätraportin tilastoliitteeseen, jos niitä koskevia tietoja on saatavilla.

VI KEHITTEILLÄ OLEVAT INDIKAATTORIT

33. Komission viime vuonna antamassa rakenneindikaattoritiedonannossa esiteltiin 21 kehitteillä olevaa indikaattoria. Edellisen, lokakuussa 2001 julkaistun tiedonannon jälkeen komission yksiköt ovat edistyneet huomattavasti indikaattoreiden kehittämisessä. Erityisesti seuraavia aloja koskevien indikaattoreiden kehittämisessä on edistytty: potentiaalinen tuotanto, efektiivinen marginaaliveroaste (ja keskimääräinen efektiivinen veroaste), lasten päivähoitojärjestelyt, sähköinen kaupankäynti, sähköiset viranomaispalvelut, yritysdemografia, yritysten rekisteröinti, rahoitusmarkkinoiden yhdentyminen, myrkyllisten kemikaalien kulutus, resurssien tuottavuus sekä lajiteltujen ja vaarallisten jätteiden kierrätysaste. Liitteessä 1 esitetään lyhyesti kullakin alueella saavutettu edistyminen.
34. Komission yksiköt ovat edistyneet huomattavasti yhdistelmäindikaattoreiden kehittämisessä, erityisesti osaamistalouden, yrittäjyyden ja sisämarkkinoiden kaltaisilla aloilla. Yhdistelmäindikaattorit lasketaan painottamalla yhteen joukko tarkkaan valittuja osaindikaattoreita, jolloin saadaan yhteenveto kunkin jäsenvaltion edistymisestä tietyllä osa-alueella. Yhdistelmäindikaattoreiden etuna on, että niillä voidaan kattaa laajemmat tiedot kuin nykyisessä rakenneindikaattoriluettelossa ja ne mahdollistavat luettelossa olevien indikaattoreiden lukumäärän vähentämisen. Koska yhdistelmäindikaattoreiden perusteella tehdään kauaskantoisia poliittisia päätelmiä, niiden on oltava luotettavia ja perustuttava hyvään metodologiaan.
35. Komissio onkin lähtenyt työssään siitä, että yhdistelmäindikaattorit olisi arvioitava tapauskohtaisesti ja niiden olisi oltava seuraavien laatukriteerien mukaisia: Yhdistelmäindikaattoreiden olisi tuotettava lisäarvoa suhteessa yksinkertaisempien indikaattoreiden käyttöön, sisällettävä vain sellaisia alaindikaattoreita, jotka ovat merkityksellisiä tutkittavan ilmiön kannalta ja perustuttava kaikkia alaindikaattoreita koskeviin laadukkaisiin tietoihin. Lisäksi on tärkeää tutkia alaindikaattoreiden väliset korrelaatio-suhteet ja alaindikaattoreiden painotusmenetelmän olisi oltava avoin, yksinkertainen ja tilastollisesti vakaa. Yhdistelmäindikaattoreiden painoarvo ja herkkyys olisi testattava.
36. Viime vuoden aikana on kehitetty kaksi yhdistelmäindikaattoria, jotka kuvaavat investointeja osaamistalouteen ja osaamistalouteen siirtymisen edistymistä. Ulkopuoliset asiantuntijat ovat arvioineet yhdistelmäindikaattorit ja indikaattoreista

on laadittu myös yksityiskohtainen katsaus ja herkkyysanalyysi.² Komissio ehdottaa nyt yhdistelmäindikaattoreiden käyttöä asiaa käsittelevissä poliittisissa keskusteluissa ja tiedonannoissa. Tämä ehdotus koskee myös muita komission yksiköiden kehittämää yhdistelmäindikaattoreita. Tällä hetkellä kehitetään esimerkiksi indikaattoria, jolla mitataan eurooppalaisten yritysten valmiuksia harjoittaa sähköistä liiketoimintaa. Sisämarkkinoiden ja innovaatioiden alalla saavutetun edistymisen mittaamiseen käytetään jo nyt yhdistelmäindikaattoreita. Yhteenvetoraportin laadun parantamiseksi komissio voisi harkita yhdistelmäindikaattoreiden sisällyttämistä rakenneindikaattoreihin arvioimalla niiden käyttöä toimialakohtaisissa menettelyissä.

² *State-of-the-art Report on Current Methodologies and Practices for Composite Indicator Development*, Yhteinen tutkimuskeskus – soveltavan tilastotieteen ryhmä, Ipsra, kesäkuu 2002 (www.jrc.cec.eu.int/uasa/prj-comp-ind.asp).

Taulukko 2: Kevätraporttiin 2003 ehdotetut 42 rakenneindikaattoria
Yleiset talousindikaattorit a. BKT asukasta kohden (ostovoimastandardilla korjattuna) ja BKT:n määrän kasvu b. Työn tuottavuus c. Työllisyyden kasvu* d. Inflaatio e. Yksikkötyökustannusten nousu f. Julkisyhteisöjen rahoitusasema g. Julkinen velka
I Työllisyys 1. Työllisyysaste* 2. Keskimääräinen työmarkkinoilta poistumisikä* 3. Naisten ja miesten palkkaero 4. Pienipalkkaisten veroaste 5. Elinikäinen oppiminen 6. Työtapaturmat* 7. Työttömyysaste*
II Innovaatio- ja tutkimustoiminta 1. Henkilöstömenot (julkiset koulutusmenot) 2. T&K-menot (rahoituslähteen mukaan) 3. Internet-liittymien määrä 4. Luonnontieteellisten ja teknisten alojen tutkimukset* 5. Patentit 6. Pääomasijoittaminen 7. Tieto- ja viestintätekniikkamenot
III Talousuudistus 1. Suhteellisten hintojen tasot ja hintojen lähentyminen 2. Hinnat yhteysverkkoja tarvitsevilla toimialoilla 3. Yhteysverkkoja tarvitsevien toimialojen markkinarakenne 4. Julkiset hankinnat 5. Ala- ja tapauskohtaiset valtiontuet 6. Korkojen lähentyminen 7. Yritysten rekisteröinti

IV Sosiaalinen yhteenkuuluvuus

1. Tulonjaon epätasaisuus
2. Köyhyysriski*
3. Pitkäaikaisen köyhyyden riski*
4. Alueellisten **työllisyys**asteiden väliset erot*
5. Pelkän oppivelvollisuuskoulun suorittaneet, jotka eivät ole yleissivistävässä tai ammatillisessa jatkokoulutuksessa*
6. Pitkäaikaistyöttömyys*
7. Työttömissä kotitalouksissa asuva väestö

V Ympäristö

1. Kasvihuonekaasupäästöt (**tavoitteet mukaan luettuina**)
2. Talouden energiavaltaisuus
3. Liikenteen määrä suhteessa BKT:hen (rahti- ja henkilöliikenne)
4. Liikennemuotojen välinen muutos
5. Kaupunki-ilman laatu
6. Kunnallinen jätehuolto
7. Uusiutuvien energialähteiden osuus

Muutokset on lihavoitu. Indikaattorit, jotka eritellään sukupuolen mukaan, on merkitty asteriskilla (*).

Taulukko 3: Rakenneindikaattoriluetteloon tehdyt muutokset*
Yleiset talousindikaattorit Ei muutoksia.
I Työllisyys "Ikääntyvien työntekijöiden työllisyysaste" -indikaattori on korvattu "keskimääräinen työmarkkinoilta poistumisikä" -indikaattorilla. "Ikääntyvien työntekijöiden työllisyysaste" -indikaattori on sisällytetty "työllisyysaste"-indikaattoriin.
II Innovaatio- ja tutkimustoiminta T&K-menot eritellään nyt rahoituslähteittäin eikä T&K-menot suoritaneen alan mukaan.
III Talousuudistus "Arvopaperimarkkinoilta koottu pääoma" -indikaattori on korvattu "korkojen lähentyminen" -indikaattorilla. "Investoinnit"-indikaattori on korvattu "yritysten rekisteröinti" -indikaattorilla.
IV Sosiaalinen yhteenkuuluvuus "Alueellinen yhteenkuuluvuus" määritellään vastedes alueellisten työllisyysasteiden eikä työttömyysasteiden vaihtelun perusteella ja indikaattorin nimi on nyt "alueellisten työllisyysasteiden väliset erot". "Tulonjaon epätasaisuuden" ja "työttömissä kotitalouksissa asuvan väestön" määritelmiin on tehty muutoksia.
V Ympäristö "Kasvihuonekaasupäästöt"-indikaattori sisältää nyt myös sovitut poliittiset tavoitteet.

* Verrattuna Laekenin Eurooppa-neuvostossa hyväksyttyyn luetteloon.

LIITE 1 - KEHITTEILLÄ OLEVAT INDIKAATTORIT

1. Lokakuussa 2001 julkaistun rakenneindikaattoreita koskevan tiedonannon jälkeen komission yksiköt ovat edistyneet huomattavasti indikaattoreiden kehittämisessä. Tässä liitteessä kuvaillaan aloja, joilla on edistytty, ja esitellään kehitteillä olevien uusien indikaattoreiden luettelo.

Yhdistelmäindikaattorit

2. Komissio yksiköt ovat edistyneet viime vuodesta lähtien huomattavasti yhdistelmäindikaattoreiden kehittämisessä.³ On kehitetty erityisesti kaksi yhdistelmäindikaattoria, jotka koskevat investointeja osaamistalouteen ja osaamistalouteen siirtymisen edistymistä. Komissio ehdottaa nyt näiden yhdistelmäindikaattoreiden käyttöä asiaa käsittelevissä poliittisissa keskusteluissa ja tiedonannoissa. Näin voidaan kartoittaa paremmin osaamistalouden eri ulottuvuuksia.
3. "Investoinnit osaamistalouteen" -yhdistelmäindikaattori kuvaa osaamistalouteen tehtävien investointien kahta pääosa-aluetta: luomista ja tulosten jakamista. Tämä yhdistelmäindikaattori koostuu seuraavista alaindikaattoreista: T&K-menot, luonnontieteellisten ja teknisten alojen tohtorintutkinnot, tutkijat, kiinteän pääoman bruttomuodostus, sähköiset viranomaispalvelut, koulutusmenot ja elinikäinen oppiminen.
4. "Osaamistalouteen siirtymisen edistyminen" -yhdistelmäindikaattori kuvaa neljää tärkeää tekijää: työn tuottavuutta, tieteellisiä ja teknisiä valmiuksia, tietoinfrastruktuurin käyttöä ja koulutusjärjestelmän tehokkuutta. Tämä yhdistelmäindikaattori rakentuu seuraavista alaindikaattoreista: työn tuottavuus, patentit, julkaisut, sähköinen kaupankäynti ja kouluopetuksen tulokset.

Yleiset talousindikaattorit

5. Komission yksiköt ja neuvosto ovat kehittäneet yhteistyössä "**potentiaalinen tuotanto**" -indikaattorin käyttämällä tuotantofunktioon perustuvaa lähestymistapaa. Kuten edellä todettiin, potentiaalisen tuotannon kasvu päätettiin kuitenkin jättää pois tämän vuoden luettelosta kyseisen indikaattorin käytössä mahdollisesti ilmenevien kysymysten ratkaisemiseksi.

Työllisyys

6. Komission yksiköt analysoivat parhaillaan tärkeimpiä **naisten ja miesten palkkaeroihin** vaikuttavia tekijöitä saadakseen lisätietoja näiden erojen analysointia varten. Komissio valmistelee aiheesta suuntaa-antavaa asiakirjaa.
7. **Efektiivistä marginaaliveroastetta** kuvaavien indikaattoreiden ja efektiivisen keskimääräisen veroasteen kehittämistä on jatkettu yhteistyössä OECD:n kanssa. Näillä indikaattoreilla voidaan mitata köyhyys- ja työttömyysloukkuja. Kyseisiä tietoja ei kuitenkaan todennäköisesti ehditä toimittaa ajoissa kevättraporttia 2003 varten.

³ Yhdistelmäindikaattoreita arvioidaan niiden alakohtaisen käytön mukaan.

8. Barcelonan Eurooppa-neuvosto määritteli **lasten päivähoitojärjestelyihin** liittyviä tavoitteita. Jonkin verran tietoja on nyt käytettävissä jäsenvaltioiden kansallisista työllisyyttä koskevista toimintasuunnitelmista. Tällä hetkellä on saatavilla 11:ä jäsenvaltiota koskevat tiedot, jotka eivät kuitenkaan ole täysin sovitun määritelmän mukaisia. Komission yksiköt työskentelevät yhteistyössä Eurostatin ja jäsenvaltioiden kanssa tietojen kattavuuden parantamiseksi. Koska kyse on poliittisesti erittäin tärkeästä indikaattorista, jäsenvaltioiden olisi lisättävä pyrkimyksiään lasten päivähoitojärjestelyitä koskevien tietojen toimittamiseksi.

Innovaatio- ja tutkimustoiminta

9. Eurostat toteutti vuosina 2001 ja 2002 **sähköistä kaupankäyntiä** koskevan pilottitutkimuksen. Tutkimus ei kata tällä hetkellä kaikkia jäsenvaltioita. Komission yksiköt ovat keränneet samaan aikaan tietoja Eurobarometri-tutkimuksen kautta verkkokauppaa harjoittavien yritysten prosenttiosuuksista. Vuoden 2001 tutkimuksen tiedot ovat jo saatavilla. Vuoden 2002 tutkimustulosten odotetaan valmistuvan marraskuussa 2002. Sähköistä kaupankäyntiä koskevat tiedot otetaan vuodesta 2003 lähtien Eurostat-tutkimuksista. Koska Eurostatin keräämät tiedot eivät vielä kata kaikkia jäsenvaltioita, tämän indikaattorin kehittäminen jatkuu.
10. Lisäksi "**sähköiset viranomaispalvelut**" -indikaattori on määritelty 20 julkisen online-peruspalvelun keskimääräiseksi prosentuaaliseksi käytöksi. Ensimmäiset tähän indikaattoriin liittyvät tulokset saatiin vuonna 2001, ja niitä on käytetty menestyksekkäästi e-Europe-esikuva-analyyseissa. Vaikka kyseiset tiedot ovat jo saatavilla, komissio on päättänyt jättää sähköisiä viranomaispalveluita kuvaavan indikaattorin rakenneindikaattoreiden ulkopuolelle pitääkseen indikaattoriluettelon riittävän lyhyenä. Kyseinen indikaattori säilytetään kuitenkin kehitettävien indikaattoreiden luettelossa, sillä sen sisällyttäminen rakenneindikaattoriluetteloon voidaan ottaa tulevaisuudessa uudelleen harkittavaksi.

Taloussuudistus

11. **Yritysdemografiaa** koskevien tietojen keruun kehittämistä on jatkettu. Yhdenmukaistettuja tietoja yritysten perustamisesta, uusien yritysten selviytymisasteesta ja yritysten lakkauttamisesta lienee saatavilla useimpien jäsenvaltioiden osalta vuoden 2002 loppuun mennessä ja kaikkien jäsenvaltioiden osalta vuoteen 2003 mennessä.
12. **Yritysten rekisteröintiä** koskevat indikaattorit on nyt julkaistu osana BEST-menettelyä (yritysten toimintaolosuhteiden yksinkertaistaminen) monivuotisen yritysten ja yrittäjyyden edistämishjelman puitteissa. Rakenneindikaattoreihin on tästä syystä sisällytetty osakeyhtiön rekisteröintiin tarvittavaa aikaa ja osakeyhtiön rekisteröintikustannuksia koskevia tietoja.
13. Komission yksiköt ovat kehittäneet kolme **rahoitusmarkkinoiden yhdentymistä** koskevaa indikaattoria Ecofin-neuvoston heinäkuussa 2000 esittämän pyynnön mukaisesti. Yksi näistä indikaattoreista (korkojen lähentyminen) on tästä syystä sisällytetty rakenneindikaattoreiden luetteloon. Muiden rahoitusmarkkinoiden yhdentymistä koskevien indikaattoreiden (esimerkiksi kotimaisten varallisuuserien osuus pankkien tai eläkerahastojen arvopaperisalkuissa koskevien indikaattoreiden) kehittäminen jatkuu.

Sosiaalinen yhteenkuuluvuus

14. Työllisyys- ja sosiaaliasioita käsittelevä neuvosto antoi 3. joulukuuta 2001 raportin köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä koskevista indikaattoreista. Tämän raportin jatkotoimenpiteenä on nyt kehitteillä esimerkiksi terveyttä ja sosioekonomista asemaa sekä asuin- ja elinolosuhteita koskevia indikaattoreita. Vuoden 2003 kevätraporttiin sisällytettävät tiedot useimmista sosiaalista yhteenkuuluvuutta koskevista indikaattoreista saadaan todennäköisesti Euroopan yhteisön kotitalouksien kyselytutkimuksesta (*European Community Household Panel*). Tulevaisuudessa tällaiset indikaattorit perustuvat uuteen tuloja ja elinolosuhteita kuvaavaan tilastoon (*Statistics on Income and Living Conditions*, EU-SILC), josta odotetaan saatavan tietoja lyhyemmällä (kahden vuoden) viipeellä. Lisäksi Eurostat toimittaa tietoja alueellisen BKT:n kehittymisestä suhteessa asukaslukuun alueellisia hintatasoja koskevien tietojen perusteella.

Ympäristö

15. Viime vuoden tiedonantoon sisällytettiin kuusi kehitteillä olevaa ympäristöindikaattoria. Eurostatin tulevaan raporttiin ympäristöasioiden neuvostolle sisällytetään yksityiskohtaisempia tietoja näistä ja muista kehitteillä olevista ympäristöindikaattoreista.
16. **Myrkyllisten kemikaalien kulutuksen** osalta on vielä jäljellä paljon metodologista ja kehitystyötä. Eurostat on käynnistänyt hankkeen, jonka tarkoituksena on kehittää indikaattoreita, joissa otetaan huomioon myrkkujen yleisimmät vaikutukset ihmisiin ja niiden vaikutukset ekosysteemiin.
17. Sähköntuotannon **resurssien tuottavuutta** koskevia tietoja on jo saatavilla, mutta rautamalmin todettavissa olevaa kulutusta koskevia tietoja on vielä parannettava puutteiden korjaamiseksi ja tietojen laadun ja ajankohtaisuuden parantamiseksi.
18. **Lajiteltujen jätteiden kierrätysasteen** ja **vaarallisten jätteiden tuottamista** kuvaavien indikaattoreiden osalta jätetilastoista annettavan asetuksen odotetaan mahdollistavan tilastojen yhdenmukaistamisen sekä kattavuuden, ajankohtaisuuden ja laadun parantamisen.

Uusi kehitteillä olevien indikaattoreiden luettelo

19. Uuteen kehitteillä olevien indikaattoreiden luetteloon sisältyy viimevuotisesta luettelosta poimittuja indikaattoreita, joiden kehittyminen on vielä kesken tai joihin käyttö toimialakohtaisissa menettelyissä voisi vaikuttaa myönteisesti. Tällaisia indikaattoreita ovat seuraavat: yhdistelmäindikaattorit, potentiaalinen tuotanto, efektiivinen marginaaliveroaste (ja keskimääräinen efektiivinen veroaste), lasten päivähoitojärjestelyt, sähköinen kaupankäynti, sähköiset viranomaispalvelut, yritysdemografia sekä lajiteltujen ja vaarallisten jätteiden kierrätysaste. Joitakin indikaattoreita on lisäksi säilytetty viime vuodesta, koska niissä edistyi vain vähän sen vuoksi, että komission yksiköiden oli keskitettävä huomionsa hallittavissa olevan indikaattorimäärän kehittämiseen. Samassa yhteydessä olisi jatkettava pohdintoja kehitteillä olevan "terve elinikä"-indikaattorin ja "elinajanodote syntymästä"-indikaattorin välisestä suhteesta.

20. Kehitettävien indikaattoreiden luetteloon on lisätty myös alueellinen BKT asukasta kohden. Tämä indikaattori on keskeisessä asemassa taloudelliseen ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen sovellettavan politiikan määrittelyssä. Komissio on ehdottanut aiempina vuosina sen sisällyttämistä rakenneindikaattoriluetteloon, mutta neuvosto on hylännyt kyseisen ehdotuksen. Komission yksiköt jatkavat tästä syystä tämän indikaattorin kehittämistä ja sen ilmaisemista käyttämällä alueellisella tasolla mitattuja ostovoimapariteetteja.
21. Kehitteillä olevien indikaattoreiden luetteloon ei ole lisätty tänä vuonna muita uusia indikaattoreita. Indikaattoreiden kehittäminen on pitkä prosessi. Komissio onkin päättänyt keskittää huomionsa indikaattoreihin, joiden kehittämisestä on päätetty jo aiemmin. Toinen viime vuoden luetteloon tehty muutos on yritysten rekisteröinnin poistaminen ja sisällyttäminen rakenneindikaattoreihin.

Taulukko 4: Kehitteillä olevien indikaattoreiden luettelo
Yhdistelmäindikaattorit
Talouden yleiset taustaindikaattorit 1. <i>Potentiaallinen tuotanto</i> 2. Tuotannon tekijöiden kokonaistuottavuus
I Työllisyys 3. Avoimet työpaikat 4. <i>Työn laatu</i> 5. <i>Efektiiivinen marginaaliveroaste (ja keskimääräinen efektiiivinen veroaste)</i> 6. <i>Lasten päivähoitojärjestelyt</i>
II Innovaatio- ja tutkimustoiminta 7. <i>Osaamistaloutta kuvaavat yhdistelmäindikaattorit</i> 8. Julkiset ja yksityiset investoinnit inhimilliseen pääomaan 9. <i>Sähköinen kaupankäynti</i> 10. <i>Sähköiset viranomaispalvelut</i> 11. Tieto- ja viestintätekniikkainvestoinnit
III Talousuudistus 12. <i>Yritysdemografia</i> 13. Pääomakustannukset 14. <i>Rahoitusmarkkinoiden yhdentyminen</i>
IV Sosiaalinen yhteenkuuluvuus 15. Ostovoimakorjattu alueellinen BKT asukasta kohden Sosiaalisen suojelun komitea ja komission yksiköt jatkavat indikaattoreiden kehittämistä.
V Ympäristö 16. <i>Myrkyllisten kemikaalien kulutus</i> 17. Terve elinikä 18. Biologinen monimuotoisuus 19. <i>Resurssien tuottavuus</i> 20. <i>Valikoitujen materiaalien kierrätysnopeus</i> 21. <i>Vaarallisten jätteiden tuottaminen</i>

Indikaattorit, joihin on jo tehty parannuksia, on merkitty kurssiivilla.

LIITE 2 - Valittujen indikaattorien määritelmät, lähteet, saatavuus ja poliittinen tavoite

TALOUDEN YLEISET TAUSTAINDIKAATTORIT

Indikaattori	Määritelmä	Lähde	Saatavuus*	Yleistavoite
a. Ostovoimakorjattu BKT asukasta kohden ja BKT:n kasvu	Ostovoimakorjattu BKT asukasta kohden BKT:n kasvu kiinteisiin hintoihin (perusvuosi 1995)	Eurostat ja kansantalouksien tilinpidot	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> 1991–2001	Taloukasvu ja elintaso
b. Työn tuottavuus	BKT työntekijää kohden BKT työtuntia kohden suhteessa EU15:en (EU15=100)	Eurostat, kansantalouksien tilinpidot ja OECD	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani. <i>Aikasarjat:</i> 1991–2001	Talouden kokonaistehokkuus
c. Työllisyyden kasvu	Vuotuinen prosentuaalinen muutos työssäkäyvän väestön kokonaismäärässä (yhteensä ja sukupuolen mukaan)	Eurostat, kansantalouksien tilinpidot ja OECD	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani. <i>Aikasarjat:</i> 1991–2001	Kehitys kohti täystyöllisyyttä
d. Inflaatio	Yhdenmukaistetut kuluttajahintaindeksit (YKHI) Vuotuinen keskimääräinen vaihtelu	Eurostat ja hintatilastot	<i>Kattavuus:</i> kaikkien jäsenvaltioiden YKHI; USA:n ja Japanin tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia. <i>Aikasarjat:</i> 1991–2001	Vakaa makrotaloudellinen ympäristö
e. Yksikkötyövoimakustannusten nousu	Suhteen kasvu: työvoimakustannukset työntekijää kohti käypään hintaan jaettuna BKT:llä käypään hintaan suhteessa kokonaistyöllisyyteen	Eurostat ja kansantalouksien tilinpidot	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> 1991–2001	Vakaa makrotaloudellinen ympäristö
f. Julkisyhteisöjen rahoitusasema	Sulautetun julkistalouden nettoluotonoton/-annon prosenttiosuus suhteessa BKT:hen	Eurostat ja OECD	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> 1991–2001	Vakaa makrotaloudellinen ympäristö
g. Julkinen velka	Julksen talouden sulautetun bruttovelan prosenttiosuus suhteessa BKT:hen	Eurostat ja OECD	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> 1991–2001	Vakaa makrotaloudellinen ympäristö

* Termillä "*aikasarjat*" viitataan vuosiin, joilta useimmista jäsenvaltioista on saatavilla tietoja.

(I) TYÖLLISYYS

Indikaattori	Määritelmä	Lähde	Saatavuus	Yleistavoite
1. Työllisyysaste	15–64-vuotiaiden työllisten osuus 15–64-vuotiaan väestön kokonaismäärästä; myös 55–64-vuotiaiden työllisten osuus 55–64-vuotiaan väestön kokonaismäärästä (molempien ikäryhmien osalta yhteensä ja sukupuolen mukaan)	Eurostat ja työvoimatutkimus	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot; vertailukelpoisia tietoja USA:sta ja Japanista ei ole saatavilla <i>Aikasarjat:</i> 1991– 2001	Täystyöllisyys
2. Keskimääräinen työmarkkinoilta poistumisikä painotettuna työmarkkinoilta poistumisen todennäköisyydellä (yhteensä ja sukupuolen mukaan)	Keskimääräinen työmarkkinoilta poistumisikä painotettuna työmarkkinoilta poistumisen todennäköisyydellä (yhteensä ja sukupuolen mukaan)	Eurostat ja työvoimatutkimus	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot; vertailukelpoisia tietoja USA:sta ja Japanista ei ole saatavilla <i>Aikasarjat:</i> 2001	Täystyöllisyys ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta
3. Naisten ja miesten palkkaero	Naisten keskimääräisen bruttotuntipalkan prosenttiosuus miesten keskimääräisestä bruttotuntipalkasta	Eurostat ja Euroopan yhteisön kotitalouksien kyselytutkimus	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot paitsi Luxemburg, Suomi ja Yhdistynyt kuningaskunta; ei USA:n ja Japanin tietoja <i>Aikasarjat:</i> 1995– 1998	Sukupuoleen perustuvan syrjinnän torjunta
4. Pienipalkkaisten veroaste	Pienipalkkaisen (lapseton, yksin elävä henkilö, jonka palkka on 67 % teollisuustyöntekijän keskipalkasta), tuloveron ja työnantaja- ja työntekijämaksujen, joista vähennetään käteisavustukset, osuus työvoimakustannuksista.	OECD ja <i>Fiscal Affairs Statistics</i> (teollisuustyöntekijöiden keskipalkkatason osalta)	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> 1996–2000, arviot vuodesta 2001	Työhön kohdistuvan verorasitteen mittaaminen (varsinkin pienituloisten ja suht. ammattitaidottomien)
5. Elinikäinen oppiminen	Tutkimusta edeltäneiden neljän viikon aikana koulutukseen osallistuvan 25–64-vuotiaan väestön prosenttiosuus (yhteensä ja sukupuolen mukaan)	Eurostat ja työvoimatutkimus	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot; vertailukelpoisia tietoja USA:sta ja Japanista ei ole saatavilla; Ranska käyttää metodologiaa, jota ei ole yhdenmukaistettu <i>Aikasarjat:</i> 1992– 2001	Täystyöllisyys sekä enemmän ja parempia työpaikkoja
6. Työtapaturmat (työn laatu)	Työtapaturmien (kuolemaan johtaneiden ja vakavien) lukumäärä 100 000 työllistä kohden (1998=100) (yhteensä ja vakavien muttei kuolemaan johtaneiden tapaturmien osalta sukupuolen mukaan)	Eurostat ja Euroopan työtapaturmatilasto (<i>European Statistics on Accidents at Work, ESAW</i>)	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot ja USA muttei Japani <i>Aikasarjat:</i> 1994–2000	Työn laatu

7. Työttömyysaste	Työttömien kokonaismäärän osuus kokonaistyövoimasta; yhdenmukaistetut sarjat (yhteensä ja sukupuolen mukaan)	Eurostat ja työttömyystilastot	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> 1991– 2001	Täystyöllisyys ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta
-------------------	--	--------------------------------	---	--

(II) INNOVAATIO- JA TUTKIMUSTOIMINTA

Indikaattori	Määritelmä	Lähde	Saatavuus	Yleistavoite
1. Koulutusmenot (julkiset koulutusmenot)	Julkisten koulutusmenojen kokonaismäärä prosentteina suhteessa BKT:hen	Unescon/OECD:n/Eurostatin yhteinen kysely	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> 1995–1999 (vuosia 2000 ja 2001 koskevat tiedot saatavilla joidenkin jäsenvaltioiden osalta; monien jäsenvaltioiden osalta aikasarjat alkavat vuodesta 1992)	Henkilöstöresurssien laatu
2. T&K-menot (rahoituslähteen mukaan)	T&K-kokonaismenot rahoituslähteen mukaan eriteltyinä (toimiala, julkinen sektori tai ulkomaat)	Eurostat ja OECD	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot (paitsi Luxemburg) sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> 1991–1999 (2000 joidenkin jäsenvaltioiden osalta)	T&K-toiminta
3. Internet-liittymien määrä	Niiden kotitalouksien prosenttiosuus, joilla on Internet-yhteys kotona Niiden yritysten prosenttiosuus, joilla on Internet-yhteys (web-yhteys)	Eurobarometri-tutkimus ja Eurostat (kotitaloudet) Eurostat (yritykset)	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani; ei tietoja yhdysvaltalaisista yrityksistä <i>Aikasarjat:</i> 1998–2002 kotitalouksien osalta; 2000–2001 yritysten osalta	Tietoyhteiskunta
4. Luonnontieteellisten ja teknisten alojen korkeakoulututkinnot	Luonnontieteellisten ja teknisten alojen korkeakoulututkinnot suhteessa 1 000:een 20–29 -vuotiaaseen henkilöön (yhteensä ja sukupuolen mukaan)	Unescon/OECD:n/Eurostatin yhteinen kysely	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot (paitsi Kreikka) sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> 1993–2000	Henkilöstöresurssien laatu
5. Patentit	Eurooppalaisten ja yhdysvaltalaisen patenttien lukumäärä miljoonaa asukasta kohden (EPO:n ja USPTO:n patentit)	Euroopan patenttivirasto (EPV) ja Yhdysvaltain patenttivirasto (USPTO)	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> 1991–1999 (alustavia tietoja vuodelta 2000)	Innovaatiokapasiteetti
6. Pääomasijoittaminen (<i>Venture Capital</i>)	Pääomasijoitukset suhteessa BKT:hen; sijoitusvaiheen mukaan eriteltyinä (käynnistys- ja laajennusvaihe)	Euroopan pääomasijoitusyhdistys EVCA (EU) ja Price Waterhouse Coopers (USA)	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot (paitsi Luxemburg) ja USA muttei Japani <i>Aikasarjat:</i> 1991–2001	Rahoituksen saatavuus, erityisesti yritystoiminnan aloittamista varten

7. Tieto- ja viestintäteknikkamenot	Tieto- ja viestintäteknikkamenojen prosenttiosuus suhteessa BKT:hen; eriteltyinä tietotekniikka- ja televiestintämenoihin	Euroopan tietotekniikan seurantakeskus (EITO)	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> 1991–2000	Tieto- ja viestintäteknikan levittäminen
-------------------------------------	---	---	--	--

(III) TALOUSUUDISTUS

Indikaattori	Määritelmä	Lähde	Saatavuus	Yleistavoite
1. Suhteellinen hintataso ja hintojen lähentyminen	Yksityisen loppukulutuksen suhteellinen hintataso ml. välilliset verot (EU=100) ja sen vaihtelu	Eurostat/OECD (hintatilastot: OVP-indikaattorit)	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> 1991–1999 jäsenvaltioiden osalta, arviot vuodesta 2000; vuodet 1993 ja 1996 USA:n ja Japanin osalta ja arviot muilta vuosilta	Hyödykemarkkinoiden yhdentymisen ja markkinoiden tehokkuus
2. Hinnat yhteysverkkoja tarvitsevilla toimialoilla	Tietoliikenne-, sähkö- ja kaasumarkkinoiden hintataso ja -kehitys	Eurostat ja energiatilasto; tietoliikennetiedot tietoyhteiskunnan PO:lta	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot; USA:n ja Japanin osalta televiestintää koskevat tiedot <i>Aikasarjat:</i> 1992–2002 sähkön ja kaasun osalta; 1997–2001 tietoliikenteen osalta	Markkinoiden tehokkuus
3. Yhteysverkkoja tarvitsevien toimialojen markkinarakennne	Vakiintuneen teleoperaattorin markkinaosuus kiinteiden verkkojen ja matkapuhelinverkkojen markkinoilla; sähkömarkkinoiden suurimman tuottajan markkinaosuus	Tietoliikennetiedot tietoyhteiskunnan PO:lta; sähköalaa koskevat tiedot Eurostatilta	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot paitsi Luxemburg sähköalan osalta; ei USA:a eikä Japania koskevia tietoja <i>Aikasarjat:</i> 1999–2000 kiinteiden televerkkojen osalta, 2001 matkapuhelinverkkojen osalta ja 1999–2000 sähköverkkojen osalta	Markkinoiden tehokkuus
4. Julkiset hankinnat	Avoimesti ilmoitettujen julkisten hankintojen arvo prosentteina suhteessa BKT:hen	Sisämarkkinoiden PO ja Eurostat	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot; ei USA:n eikä Japanin tietoja <i>Aikasarjat:</i> 1993–2000.	Hyödykemarkkinoiden yhdentymisen
5. Ala- ja tapauskohtaiset valtiontuet	Valtiontuki (ala- ja tapauskohtaiset), prosentteina suhteessa BKT:hen	Kilpailun PO	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot; ei USA:n eikä Japanin tietoja <i>Aikasarjat:</i> 3 vuoden keskiarvot vuosilta 1990–1992 ja 1998–2000	Yhtenäismarkkinoiden vääristymät
6. Korkojen lähentyminen	Vuotuisten korkojen lähentyminen; laskettuna asuntolainojen, lyhytaikaisten yrityslainojen ja keskipitkän ja pitkän aikavälin yrityslainojen koroista	Sisämarkkinoiden PO:n Euroopan keskuspankin toimittamien tietojen perusteella laatimat tiedot	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot asuntolainojen korkojen osalta; 12/13 jäsenvaltiota yrityslainojen korkojen osalta	Rahoitusmarkkinoiden yhdentymisen

			<i>Aikasarjat: 1995–2002</i>	
7. Yritysten rekisteröinti	Yritysten rekisteröintiin sovellettavien pakollisten menettelyiden keskimääräinen kesto ja kustannukset	Yritystoiminnan PO:n teettämä tutkimus	<i>Kattavuus: kaikki jäsenvaltiot; ei USA:n eikä Japanin tietoja</i> <i>Aikasarjat: 2001</i>	Yrittäjyyden tukeminen

(IV) SOSIAALINEN YHTEENKUULUVUUS

Indikaattori	Määritelmä	Lähde	Saatavuus	Yleistavoite
1. Tulonjaon epätasaisuus	Väestön suurituloisimman viidenneksen kokonaistulot suhteessa pienituloisimman viidenneksen kokonaistuloihin; tulot olisi ymmärrettävä kulutusyksikköä kohti laskettuina käytettävissä olevina tuloina	Eurostat ja EY:n kotitalouksien kyselytutkimus	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot paitsi Luxemburg, Suomi ja Yhdistynyt kuningaskunta; ei USA:n eikä Japanin tietoja <i>Aikasarjat:</i> 1995–1998	Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta
2. Köyhyysriski	Niiden henkilöiden osuus, joiden käytettävissä olevat tulot kulutusyksikköä kohti laskettuina jäävät alle köyhyysriskirajan ennen tulonsiirtoja ja niiden jälkeen; raja on 60 prosenttia käytettävissä olevista kulutusyksikköä kohti lasketuista mediaanituloista (tulonsiirtojen jälkeen) (yhteensä ja sukupuolen mukaan)	Eurostat ja EY:n kotitalouksien kyselytutkimus	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot paitsi Luxemburg, Suomi ja Yhdistynyt kuningaskunta; ei USA:n eikä Japanin tietoja <i>Aikasarjat:</i> 1995–1998	Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta
3. Pitkäaikaisen köyhyyden riski	Niiden henkilöiden osuus, joiden käytettävissä olevat tulot kulutusyksikköä kohti laskettuina jäävät alle köyhyysriskirajan kuluvaan vuonna ja ainakin kahtena kolmesta edeltävästä vuodesta; raja on 60 prosenttia käytettävissä olevista kulutusyksikköä kohti lasketuista mediaanituloista (tulonsiirtojen jälkeen); (yhteensä ja sukupuolen mukaan)	Eurostat ja EY:n kotitalouksien kyselytutkimus	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot paitsi Luxemburg, Suomi, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta; ei USA:n eikä Japanin tietoja <i>Aikasarjat:</i> 1997–1998	Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta
4. Alueellisten työllisyysasteiden väliset erot	Työllisyysasteiden variaatiokerroin (NUTS 2 -tason) alueilla maiden sisällä (yhteensä ja sukupuolen mukaan)	Eurostat ja alueelliset tilastot	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot paitsi Tanska, Irlanti ja Luxemburg; ei Ranskan merentakaisen departementtien tietoja eikä USA:n eikä Japanin tietoja <i>Aikasarjat:</i> 1991–2000	Yhteenkuuluvuus
5. Pelkän oppivelvollisuus-koulun suorittaneet, jotka eivät ole	Niiden 18–24-vuotiaiden osuus, joilla on vain alemman keskitason koulutus ja jotka eivät ole yleissivistävässä tai ammatillisessa jatkokoulutuksessa (yhteensä ja sukupuolen	Eurostat ja työvoimatutkimus	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot paitsi Yhdistynyt kuningaskunta; vertailukelpoisia tietoja USA:sta ja Japanista ei ole saatavilla	Investoinnit ihmisiin ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta

yleissivistävässä tai ammatillisessa jatkokoulutuksessa	mukaan)		<i>Aikasarjat: 1992–2001</i>	
6. Pitkäaikais-työttömyysaste	Pitkäaikaistyöttömien (yli 12 kk) kokonaismäärä suhteessa kokonaistyövoimaan – yhdenmukaistetut sarjat (yhteensä ja sukupuolen mukaan)	Eurostat; perustuu työvoima-tutkimukseen	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot paitsi Kreikka; vertailukelpoisia tietoja USA:sta ja Japanista ei ole saatavilla <i>Aikasarjat: 1991–2001</i>	Täystyöllisyys ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta
7. Työttömissä kotitalouksissa asuva väestö	Kotitalouksissa, joissa ei ole työssäkäyviä, asuvien 0–65-vuotiaiden (ja 0–60-vuotiaiden) henkilöiden prosenttiosuus kaikista vaatimukset täyttävistä kotitalouksista; vaatimukset täyttäviä ovat kaikki kotitaloudet lukuun ottamatta niitä, joiden kaikki jäsenet kuuluvat seuraaviin ryhmiin: (1) alle 18-vuotiaat, (2) 18–24-vuotiaat koulutettavat, jotka eivät ole työelämässä, (3) 65-vuotiaat (60-vuotiaat) ja sitä vanhemmat, jotka eivät ole työelämässä (yhteensä ja sukupuolen mukaan)	Eurostat ja työvoimatutkimus	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot paitsi Tanska, Suomi ja Ruotsi; vertailukelpoisia tietoja USA:sta ja Japanista ei ole saatavilla <i>Aikasarjat: 1991–2001</i>	Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta

(V) YMPÄRISTÖ

Indikaattori	Määritelmä	Lähde	Saatavuus	Yleistavoite
1. Kasvihuonekaasupäästöt (tavoitteet mukaan luettuina)	Tavoitteisiin liittyvän päästövalvonnan kehittäminen; kuuden tärkeimmän kasvihuonekaasun (CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O, HFC, PFC ja SF ₆) kokonaispäästöt ilmaistuna hiilidioksidi-ekvivalenttitonneina	Euroopan ympäristökeskus	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> 1991–1999	Ilmastonmuutoksen rajoittaminen ja Kioton pöytäkirjan täytäntöönpano
2. Talouden energiavaltaisuus	Energian kotimainen bruttokulutus jaettuna BKT:llä	Eurostat ja energiatilastot	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> 1991–1999	Energian käytön tehostaminen
3. Liikenteen määrä suhteessa BKT:hen (rahti- ja henkilöliikenne)	Liikenteen määrän (rahti- ja henkilöliikenne) indeksin kasvu suhteessa BKT:n kasvuun; mitataan tonnia-km/BKT- ja henkilöliikenne-km/BKT-indeksinä vuonna 1995	Eurostat / energian ja liikenteen PO / Yhdysvaltain liikennetilastovirasto	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> rahtiliikenne 1991–1996, henkilöliikenne 1991–1999	Liikenteen kasvun erottaminen talouden kasvusta
4. Liikennemuotojen välinen muutos	Rahtiliikennemuotojen (tieliikenteen osuus sisämaan rahtiliikenteen kokonaismäärästä) ja matkustajaliikennemuotojen (ajoneuvoliikenteen prosenttiosuus sisämaan matkustajaliikenteen kokonaismäärästä) välinen muutos	Eurostat / energian ja liikenteen PO / Yhdysvaltain liikennetilastovirasto	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot sekä USA ja Japani <i>Aikasarjat:</i> rahtiliikenne 1991–1996, henkilöliikenne 1991–1999	Kehitys kohti ympäristöystävällisempiä liikennemuotoja
5. Kaupunki-ilman laatu	Kaupunkialueiden otsoni- ja hiukkaspitoisuuksiin perustuvat indikaattorit (niiden päivien lukumäärä, jolloin saastuminen ylittää kummallekin ilmansaasteelle valitut normit)	Euroopan ilman laatua käsittelevä teemakeskus	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot paitsi Luxemburg ja Ruotsi otsonin osalta ja Tanska, Kreikka, Ranska, Luxemburg, Itävalta ja Ruotsi hiukkasten osalta; ei USA:n eikä Japanin tietoja <i>Aikasarjat:</i> 1991–1999 (tiedoissa on joitakin puutteita)	Kaupunki-ilman laadun parantaminen
6. Kunnallinen jätehuolto	Kunnallinen jätteiden keruu, kaatopaikalle sijoittaminen ja polttaminen; mitataan kiloina henkeä	Eurostat ja ympäristötilastot	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot paitsi Itävalta jätteiden keruun osalta ja Kreikka ja Irlanti jätteiden polton osalta; ei USA:n eikä Japanin	Jätteiden syntymisen ja haitallisen jätteiden käsittelyn

	kohti/vuosi		tietoja; kaikkia jäsenvaltioita koskevat tiedot saataneen vuoden 2001 loppuun mennessä <i>Aikasarjat:</i> 1991–1999 (tiedoissa on joitakin puutteita)	vähentäminen
7. Uusiutuvien energialähteiden osuus	Uusiutuvista energialähteistä tuotettavan sähkön osuus sähkön kokonaiskulutuksesta	Eurostat ja energiatilastot	<i>Kattavuus:</i> kaikki jäsenvaltiot; ei USA:n eikä Japanin tietoja <i>Aikasarjat:</i> 1991–1999	Kestävä energiantuotanto